

ROUW IN GEMERT IN 1792

Als aanvulling op de bijdrage in het vorige nummer van Gemerts Heem (blz.25-26), schreef pater Loffeld ons het volgende: "Het gaat hier over een rouwcirculaire, rondgestuurd door de toenmalige soeverein van Gemert, de landkommandeur van Aldebiezen, Franz von Reischach (1784-1807), vanuit de Kommanderij van Maastricht, 23 maart 1792; het betreft de dood (1 maart 1792) van Keizer Leopold II (die ook heerser was over de Zuidelijke Nederlanden). Niet deze Leopold II was Grootmeester van de Duitse Orde (sinds de afscheiding van Oost-Pruisen in 1525 ook "Duitsmeester" genoemd), maar zijn broer Maximiliaan Franz (Grootmeester 1780-1801). Ze waren allebei zonen van Maria Theresia."

* *

DE GEMERTSE COURANT VAN 1883 (1)

Men heeft een krant gevonden in de kluis van het kasteel. De eerste Gemertse Courant. Van 1883 !!

Nu weet ik toevallig hoe die krant daar is gekomen. In of rond 1950, heb ik die krant naar het kasteel gebracht en aan pater Loffeld gegeven. Hij was gevonden door mijn broer Wim Vilé, die een verbouwing had aangenomen in het oude huis van Johan van Eenbergen (Haag).

Er moest een zware balk verplaatst worden, en onder die balk, op het steunpunt, dáár lag de eerste Gemertse Courant (van 1883) netjes opgevouwen.

Nu wil het toeval dat ik bij de fam. van Eenbergen een overeenkomst heb gelezen en gecopieerd, ook uit het jaar 1883. Daarin wordt bepaald, dat de bewoners van het pand het recht hebben ten eeuwigen dage geweegd te zijn over de grond die ligt voor het café: "Onder de Boompjes". Dat ca-

fé was vroeger (in 1883) woonhuis en eigendom van Martinus van den Broek, rustend pastoor. Het huis in de Haag was eigendom van Lambertus van Hoogstraten, bakker.

Omdat de eerste Gemertse Courant onder de voornaamste balk van het huis lag, moet er dus óf een grote verbouwing hebben plaatsgevonden, óf dat huis moet toen opnieuw gebouwd zijn. Wie kan mij daarover inlichtten?

J.J. Vilé
Bisonstraat 19

DE GEMERTSE COURANT VAN 1883 (2)

In de herziene uitgave van de "Lijst van Noordbrabantse kranten en hun vindplaatsen 1771-1940" (maart 1979, Projectenbureau Prov. Genootschap) wordt na een hele waslijst van kranten die in 's-Hertogenbosch verschenen, het volgende geschreven: "Volgens het persrepertorium van Hemels (bijlage XIV, p.687) werden er vóór 1891 in Den Bosch nog uitgegeven:

- a) De Handelsbode 1883- ?
gericht op handel en industrie, weekblad.
- b) Ons Recht
R.K., algemeen nieuws, weekblad.
- c) Nieuwe Bossche Courant 1886-1888.
Kopbladen: Echo van de Peel (Asten), Veghelse Courant, Rooijsche Courant, Gemertsche Courant, Boxtelsche Courant, Weekblad van Tilburg.

Vindplaatsen van deze bladen zijn niet bekend geworden..."

Het komt ons voor dat intussen wel een vindplaats bekend is geworden, maar waar "de eerste Gemertsche Courant van 1883" nu precies ingepast moet worden is nog niet duidelijk. Wanneer namelijk de gegevens uit het persrepertorium van Hemels kloppen dan moeten er ook in de jaren 1886-1888 nog "Gemertsche Couranten" verschenen zijn als kopblad van de "Nieuwe Bossche Courant" óf zou Hemels zich in de jaartallen vergist hebben? Of was de Gemertse Courant van 1883 'n kopblad van een aantal jaren eerder verschenen "Bossche Courant" ? Of kopblad van bijv. "De Handelsbode" ?

(red.)

Busselke 1

Een gezamenlijke uitgave van Heemkundekring "De Kommanderij Gemert" en de parochieraad Mortel.

DE BOUW VAN DE KERK IN MORTEL

1902-1904

Onder redactie van Gemerts Heem is inmiddels "Busselke 1" verschenen. Het eerste nummer van een nieuwe reeks Gemertse boekjes: "de Busselkes".

Het was in het begin van de eerste grote Peelontginningen, nu alweer 75 jaren geleden dat in De Mortel 'n nieuwe kerk werd gebouwd. De Mortel als kerkdorp heeft een historie die in feite een aanvang neemt in het zogenaamde pestjaar 1636. Toen werd een begin gemaakt met de bouw van 'n kapel ter ere van St. Antonius Abt. In 1689 werd die kapel afgebouwd en sedertdien kreeg De Mortel een eigen rector. In 1848 werd de kapel vervangen door een eerste kerkje dat in 1904, kort na de inzegening van de huidige kerk werd gesloopt.

Busselke nr.1, geschreven en samengesteld door Ad Otten en Peter van den Elsen m.m.v. Ko v.d.Heijden en Jan Melis, handelt over de bouw van de kerk die er nu staat, 't meest in het oog springende monument van Mortel.

Het boekje kost fl.2,50 en is verkrijgbaar op alle bijeenkomsten van de heemkundekring of door overmaking van fl. 3,70 op girorekening 4157835 of Rabo 116197226 t.n.v. Heemkundekring "De Kommanderij Gemert" onder vermelding van: "busselke nr.1"

